

Høring om endring av den toll- og avgiftsfrie alkoholkvoten (taxfree-kvoten).

Vi viser til deres brev av 22.05.2006 med referanse 06/243 SA FR/rla.

Actis, Rusfeltets samarbeidsorgan, har fulgt debatten i Stortinget og media vedrørende FrPs forslag dokument 8:14 (2005-2006) om heving av innførselskvotene for alkohol og tobakk. Vi vil bemerke følgende i forhold til de endringer som Finansdepartementet fremmer vedrørende forskriften av 10. januar 2003 nr. 32 om avgiftsfri innførsel og forenklet fortolling av reisegods.

Først og fremst vil vi berømme regjeringspartiene for å stå samlet mot FrPs forslag, som ville undergrave norsk alkoholpolitikk totalt, samt føre til en betydelig framvekst av alkoholrelaterte skader og ulykker.

Actis har gjennom debatten i Stortinget registrert at det er bred enighet i Stortinget om viktigheten av å ha en restriktiv alkoholpolitikk for å beskytte mennesker mot alle skader og problemer som følger av alkoholbruk. Alkohol er en lovlig vare, det er tradisjon, kultur og hygge. Likevel er alkohol, ved siden av høyt blodtrykk, fedme og tobakk, en av de største årsakene til dårlig helse, tidlig død i Norge som i alle andre europeiske land. Dessuten er alkohol ofte en medvirkende årsak til en rekke kostbare og vonde sosiale problemer som omsorgssvikt og arbeidsledighet.

Vårt hovedanliggende er at rusmiddelpolitikken skal være kunnskapsstyrt, og ikke hendelsesstyrt. Vi registrerer at dette forslaget ikke kommer som en del av en helhetlig vurdering av alkoholpolitikken, ei heller på bakgrunn av ny kunnskap om at det vil være hensiktsmessig å øke kvotene. I høringsbrevet peker Finansdepartementet på at hovedformålet med å ha en begrenset toll- og avgiftsfri kvote for privatpersoner, er hensynet til provenybetragtninger og hensynet til norsk næringsliv.

Etter vår mening er dette en svakhet ved forslaget, nemlig at alkoholpolitiske konsekvenser ikke diskuteres, og hensynet til folkehelse ikke er den del av hovedbegrunnelsen for å ha lave innførselskvoter. I likhet med alkoholavgiftene, så fastslås ikke disse først av fremst ut fra provenybetragtninger, men fordi dette er et alkoholpolitisk virkemiddel som begrenser folks forbruk av alkohol, og dermed også alle alkoholrelaterte problemer og skader.

Når det er sagt, så vil vi likevel påpeke at et positivt trekk ved dette forslaget er at det støtter opp om den tenking som ligger til grunn i norsk alkoholpolitikk; det er ikke hva du drikker som teller, men hvor mye som drikkes som har noe å si. I totalkonsummodellen er det alkoholstyrken og mengden som har noe å si, ikke hvilken sort drikkevare som konsumeres. Vi vet fra forbruksstatistikk at

konsum av vin øker mest. Sett i lys av dette så synes vi at det burde vurderes grundigere om det å åpne for økt innførselskvote av vin er hensiktsmessig.

Vi er kjent med at regjeringen ønsker å fremme en ny handlingsplan mot rusmiddelproblemer, og ser med undring over at dette forslaget har slikt hastverk at man ikke kunne ta det inn i denne handlingsplanen som ett forslag som var en del av en helhetlig strategi. I Soria Moria erklæringen slås det fast at man er for en restriktiv politikk. Etter vår mening er det uheldig at en da fremmer forslag som vil svekke den restriktive alkoholpolitikken, uten at dette balanseres i en helhetlig strategi.

Anbefaling

Actis mener at dette forslaget er for lite preget av å være en del av en kunnskapsstyrt politikk, og vil derfor anbefale departementet om å ikke gjennomføre det på det nåværende tidspunkt. Actis mener at dette forslaget må ses inn i en helhetlig alkohol politikk, og ber regjeringen vurdere det i samband med at en legger frem en ny handlingsplan for å bekjempe rusmiddelproblemer.

Om forslagets konsekvenser for grensehandelen

Vi legger merke til at næringen gjennom Vin og Brennevinsforeningen i sin hørings uttalelse finner grunn til å mene at dette vil føre til en ytterligere svekkelse av Vinmonopolet. Vi vil derfor gjøre departementet oppmerksom på at statistikk fra SIRUS viser at Vinmonopolet i perioden 1994 – 2004 har tatt markedsandeler fra det uregistrerte forbruket. Videre så viser omsetningstall for de tre Systembolagene i Charlottenberg og Strömstad en nedgang på 17 % i omsetning fra 2003 til 2005. Grensehandelen i Sverige er beregnet til totalt å være på 5,5 milliarder kroner. Av dette estimerte Grensehandelsutvalget 15 % av omsetningen til å være alkohol.

Vin og Brennevinsimportørenes egen statistikk for grensehandel viser stabilitet vedrørende kjøp av alkohol i Sverige, fra 2002 til 2005 har den med unntak av ett år vært under 1 500 000 liter ren alkohol. Til sammenligning så er det registrerte alkoholforbruket i Norge på 23 410 000 liter ren alkohol.

VBF er senest nå i disse dagene ute i mediene og antyder at grensehandelen er alvorlig for Vinmonopolet. De glemmer selvsagt å fortelle om at Vinmonopolets omsetning øker også. Tall fra Vinmonopolet viser at salget har økt i perioden januar – mai 2006, og i Østfold fylke øker omsetningen mer enn i Oslo og Akershus. Etter vår mening er det ikke grunnlag for de konklusjoner som VBF trekker ut av den statistikken de selv presenterer. Actis mener at det er den raske økningen i det registrerte forbruket i Norge som gir størst grunnlag for bekymring.

Med vennlig hilsen

Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan

Anne-Karin Kolstad
Generalsekretær

